

Amerikas største allierede og USS *Liberty*

Den 8. juni 1967, midt under Seksdageskrigen, angreb israelske fly og flådefartøjer den amerikanske flådes efterretningsskib USS *Liberty*, hvilket dræbte 34 amerikanere og sårede 171 andre. Episoden forbliver et af de mørkeste og mest kontroversielle kapitler i amerikansk militærhistorie – ikke kun på grund af selve angrebet, men også på grund af den efterfølgende fortielse. Når man ser på Israels bredere historie med uprovokeret aggression, forræderiske taktikker og ignorering af international lov, står *Liberty*-affæren som et smertefuldt eksempel på, hvordan den amerikanske regering har underordnet sine egne soldaters liv til sin "særlige relation" med Amerikas såkaldte største allierede.

Et mønster af aggression og forræderi

Israels handlinger i 1967 kan ikke forstås isoleret. Seksdageskrigen begyndte selv med et uprovokeret, præventivt israelsk luftangreb på Egypten – en åbenlys krænkelse af FN's charter. International lov anerkender kun defensive handlinger efter et væbnet angreb; der findes ingen juridisk doktrin om "foregribende selvforsvar." Israel har dog gentagne gange skjult sine ensidige krige og angreb under denne opdigtede begrundelse, fra invasionen af Sinai i 1956 til angrebet på Iraks Osirak-reaktor i 1981 og videre.

Lige så bekymrende er Israels historie med bedrageri i krigsførelse. Bombningen af King David Hotel i 1946 blev udført af zionistiske militante forklædt som arabere. "Lavon-affæren" i 1954 involverede israelske agenter, der placerede bomber mod vestlige mål i Egypten for at lægge skylden på lokale grupper. Og så sent som i 2024 forklædte israelske styrker sig som læger, sygeplejersker og patienter for at dræbe tre palæstinensere inde på et hospital – en handling, der opfylder definitionen af forræderi under Genèvekonventionerne. På denne baggrund fremstår begivenhederne den 8. juni 1967 mindre som en tragisk ulykke og mere som en del af en etableret fremgangsmåde.

Angrebet på USS *Liberty*

Liberty var et tydeligt markeret skib fra den amerikanske flåde, udstyret med antenner, med skrognummer og navn malet med store bogstaver og et amerikansk flag så stort, at det ikke kunne overses. Overlevende vidnede om, at israelske rekognosceringsfly fløj over skibet flere gange den morgen, tæt nok til, at piloterne vinkede til søfolkene på dækket. Timer senere angreb umarkerede israelske jetfly med raketter, napalm og kanonild.

Angrebet forløb i faser. Først slog luftangreb kommunikationen ud, ledsaget af bevidst radiostøj for at forhindre nødopkald i at nå den amerikanske Sjette Flåde. Dernæst kom torpedobåde, hvoraf en affyrede en torpedo, der rev et massivt hul i skibets skrog og dræbte 25 mænd øjeblikkeligt. Overlevende rapporterede, at israelske kanonbåde beskød redningsbåde – en klar krigsforbrydelse under lovene om væbnet konflikt. Til sidst svævede

bevæbnede helikoptere over det ødelagte skib, før angrebet blev afbrudt. På hvert trin havde angriberne mulighed for at genkende *Liberty* som amerikansk. På intet tidspunkt stoppede de.

Israel hævdede senere, at de havde forvekslet *Liberty* med det egyptiske hestetransport-skib *El Quseir*. Denne forklaring falder sammen under granskning. De to skibe havde ingen lighed i størrelse, silhuet eller udstyr. Desuden, selv hvis Israel virkelig troede, at de angreb *El Quseir*, ville de have været skyldige i en anden krigsforbrydelse – det bevidste angreb på et ubevæbnet civilt skib, der transporterede kvæg.

Motiver og teorier

Hvorfor angribe et amerikansk skib? Flere muligheder konvergerer. Ved at sænke *Liberty* ville Israel have bragt et skib til tavshed, der var opgaven med at indsamle signalefterretninger – efterretninger, der kunne have afsløret israelske operationer ud over, hvad Tel Aviv indrømmede over for Washington. Ved at bruge umarkerede fly og forsøge at sænke skibet fuldstændigt, håbede Israel måske at lægge skylden på Egypten og dermed trække USA ind i krigen på Israels side. Og ved at jamme skibets radioer gjorde Israel det klart, at de ikke ønskede, at overlevende udsendte, hvem den sande angriber var. Den mest plausible forklaring er, at Israel havde til hensigt, at *Liberty* skulle forsvinde under bølgerne uden vidner til at modsige deres fortælling.

Fortielse og forræderi

Hvis angrebet var chokerende, var efterspillet skammeligt. Overlevende blev beordret til at tie stille under trussel om krigsret. Den amerikanske flådes undersøgelse varede kun en uge, med vidneudsagn stramt begrænset. Præsident Lyndon Johnson og forsvarsminister Robert McNamara tilbagekaldte amerikanske fly sendt for at forsvare *Liberty*, idet de prioriterede geopolitik over deres egne mænds liv.

Højtstående embedsmænd indrømmede senere sandheden. Udenrigsminister Dean Rusk erklærede, at han aldrig accepterede Israels forklaring. Admiral Thomas Moorer, tidligere formand for Joint Chiefs of Staff, kaldte angrebet bevidst og fortielsen "en af de klassiske heltidseksempler på, at den amerikanske regering dækkede over sandheden." Præsidentens rådgiver Clark Clifford indrømmede åbenlyst, at Washington bedømte alliancen med Israel som "vigtigere end vores mænds liv." Selv kaptajn William McGonagles Medal of Honor-ceremoni blev bevidst nedtonet og nægtet de sædvanlige æresbevisninger i Det Hvide Hus.

Konklusion: Amerikas største allierede?

USS *Liberty*-hændelsen afslører en brutal virkelighed: I 1967 dræbte og lemlæstede Israel hundredvis af amerikanere, og Washington beskyttede Israel mod konsekvenserne. Selve angrebet bærer alle kendetegn på bevidsthed – flere faser, bevidst radiostøj, umarkerede fly og beskydning af redningsbåde. Fortielsen beviser, at amerikanske ledere var villige til at ofre retfærdighed, ansvarlighed og mindet om de døde for at bevare en alliance.

I årtier har overlevende holdt mindehøjtideligheder, der stort set er blevet ignoreret af deres egen regering, selv mens retorikken om "Amerikas største allierede" fortsætter i Washington. Men *Libertys* vrag og besætningens vidnesbyrd fortæller en anden historie – en historie om forræderi, tavshed og en relation, hvor amerikanske liv er blevet anset for at være til at undvære.